

Nr. 7.
9.
febrúar.

Lög

um

horfelli á skepnum o. fl.

Vjer Christian hinn Níundi, af guðs náð Danmerkur konungur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Skýlt skal hreppstjórum og hreppsnefndum að hvetja hreppsbúa sína til að hafa nægilegt fóður og húsrúm handa fjenaði þeim, er þeir setja á vetur, og brýna jafnframt fyrir mönnum þá ábyrgð, er þeir geti bakað sjer með því að láta fjenað sinn verða horað-an eða horfalla.

2. gr.

Hreppstjóri skal á hausthreppaskilum ár hvert annast um, að kosnir sjeu 2—4 menn til þess að hafa eptirlit með fódurbirgðum hreppsbúa og meðferð búpenings í hreppnum. Það er skylda þessara manna að leiðbeina hreppsbúum í öllu, er lýtur að heyásetning og meðferð búpenings. Verði þeir þess varir, að fjenaður einhvers búanda sje illa hirtur eða ætlað of lítið fóður eða húsrúm, skulu þeir áminna þann, er í hlut á.

Um kosningarrjett, kjörgengi og skyldur til þess að takast þennan starfa á hendur gilda sömu[ákvæði og um kosningar til hreppsnefnda.

3. gr.

Á tímabilinu frá 1. marz til 15. maí ár hvert skulu skoðunarmenn þeir, sem nefndir eru í 2 gr., skoða allan búpening í hreppnum og fódurbirgðir hreppsbúa. Senda skulu þeir hreppstjóra skýrslu um skoðunina, þegar er þeir hafa lokið henni. Hreppsnefnd ákveður nánara, hvenær á þessu tímabili skoðun þessi skuli fram fara.

4. gr.

Hafi skoðunarmenn ástæðu til að ætla, að fjenaði einhvers hreppsbúa sje horfellir búinn vegna fódurskorts, illrar hirdingar eða harðýðgi, þá skulu þeir skoða hjá þessum búanda svo fljótt, sem því verður við komið, og senda hreppstjóra skýrslu um skoðunina.

Nr. 7. Lög 9. febrúar um horfelli á skepnum o. fl.

Autoriseret Oversættelse i Genhold til Lov 18de September 1891.

Lo v

om

Kreaturers Død af Magerhed m. m.

Nr. 7.
9de
Febr.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Benders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg,

Gøre vitteligt: Altinget har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1.

Kepsthyrerne og Kepsforsanderstaberne ere pligtige til at opfordre deres Kepsbeboere til at have tilstrækkelige Huse og Foder til de Kreaturer, som de holde om Vinteren. Samtidig skulle de foreholde dem det Ansvar, de kunne paadrage sig ved at lade deres Kreaturer udmagres eller dø af Fodermangel.

§ 2.

Kepsthyrerens skal paa det aarlige Efteraarsrepsting træffe Foranstaltning til, at der vælges 2—4 Mænd til at føre Tilsyn med Kepsbeboernes Foderforraad og Behandlingen af Kreaturerne i Keppen. Det er disse Mænds Pligt at vejlede Kepsbeboerne i alt med Hensyn til, til hvor mange Kreaturer deres Høforraad kan strække, samt med Hensyn til Kreaturerens Behandling. Saafremt de blive var, at en Bondes Kreaturer ere daarlig passede eller mangle tilstrækkeligt Foder eller Husplads, skulle de paaminde vedkommende.

Angaaende Valgret, Valgbarhed samt Forpligtelsen til at overtage det ommeldte Hverv gælde de samme Bestemmelser som med Hensyn til Valgene til Kepsforsanderstaberne.

§ 3.

I Tidrummet fra 1ste Marts til 15de Maj skulle de i § 2 nævnte Synsmænd aarlig syne alle Kreaturer i Keppen og Kepsbeboernes Foderforraad, og naar Eftersynet er færdigt, skulle de tilstille Kepsthyrerens en Beretning om samme. Kepsforsanderstabet træffer nærmere Bestemmelse om, naar i bemeldte Tidrum Eftersynet skal foregaa.

§ 4.

Hvis Synsmændene have Grund til at antage, at en Kepsbeboers Kreaturer staa fare for at omkomme af Fodermangel, Mangel paa Pasning eller haard Medfart, skulle de saa hurtig som muligt foretage Eftersyn hos vedkommende Bonde og tilstille Kepsthyrerens Beretning om Eftersynet.

Nr. 7. Lov af 9de Februar om Kreaturers Død af Magerhed m. m.

Nr. 7.
9.
febrúar.

5. gr.

Nú verður fjenaður horaður eða fellur úr hor, og er að álitum skoðunarmanna um að kenna fódurleysi, hirðuleysi eða harðfýgi þess, sem fjenaðinn hefur undir hendi, eða það sannast á annan hátt, og skal þá hreppstjóri tafarlaust tilkynna það sýslumanni, ásamt öllum málavöxtum, en hann tekur málið fyrir, og skal sá maður sæta sektum frá 10 til 200 kr. eða einföldu fangelsi allt að 6 mánuðum.

6. gr.

Hreppstjóri skal bók halda, er hann ritar í allar skýrslur skoðunarmanna, en skýrslurnar skal hann senda sýslumanni og skulu þær lagðar fyrir sýslunefndina til eptirlits og athugunar. Í skýrslunni um skoðunargjörð þá, sem ræðir um í 3 gr., skal hverjum fjáreiganda gefin einkunn fyrir meðferð og hold búpeningsins. Lesa skal hreppstjóri upp skýrslur þessar á vorhreppaskilum ár hvert. Skýrslurnar skulu samdar eftir fyrirmynd, sem amtsráðið semur.

7. gr.

Fyrir skoðunargjörðir þær, sem um er rætt í 3. og 4. gr., skal greiða skoðunarmönnum borgun eptir samkomulagi við hreppsnefndina. Þó má borgunin eigi fara fram úr 2 kr. fyrir hvern dag, sem þeir eru að skoðunargjörðinni. Þóknun þessi greiðist úr sveitarsjóði.

8. gr.

Vanræki skoðunarmenn þær skyldur, er á þeim hvíla samkvæmt lögum þessum, varðar það allt að 50 króna sektum.

9. gr.

Sektir eptir lögum þessum renna í sveitarsjóð þess hrepps, þar sem brotið er framið. Sýslumaður skal á manntalsþingi nákvæmlega grennslast eptir því, hvort lögum þessum hafi verið hlýtt, eða brot framið gegn þeim.

10. gr.

Með mál, sem rísa af brotum gegn lögum þessum, skal farið sem opinber lögreglumál.

11. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi númer lög 26. febr. 1898 um horfelli á skepnum.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 9. febrúar 1900.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hørring.

§ 5.

Nr. 7.
9de
Febr.

Naar Kreaturer udmagres eller omkomme af Magerhed, og det efter Synsmændenes Skøn maa tilskrives Fødemangel, Mangel paa Fæsning eller haard Medfart fra dens Side, som har Kreaturerne i sin Varetegt, eller dette bevises paa anden Maade, bør Repstyreren ufortøvet gøre Indberetning herom samt om alle Sagens Omstændigheder til vedkommende Sysselmænd. Denne foretager derefter Sagen, og vil vedkommende være at anse med Bøder fra 10 til 200 Kr., eller simpelt Fængsel indtil 6 Maanedere.

§ 6.

Repstyreren skal holde en Protokol, hvori han indfører alle Synsmændenes Indberetninger, hvorefter han sender Indberetningerne til Sysselmændene, der forelægger dem for Sysselforstanderskabet til Eftersyn og Overvejelse. I Beretningen om den i § 3 omhandlede Synsforretning skal der for hver enkelt Kreaturejer gives en Beskrivelse om hans Kreaturers Behandling og Guldbetaling. Disse Beretninger oplæses af Repstyreren paa de aarlige Foraarsrepsting. Beretningerne skulle være affattede efter et af Amtsrådet udarbejdet Skema.

§ 7.

For de i §§ 3—4 ommeldte Synsforretninger erholde Synsmændene Betaling efter Overenskomst med Repsforstanderskabet. Dog maa Betalingen ikke overstige 2 Kr. for hver Dag, som de anvende til Forretningen. Godtgørelsen afholdes af Kommunkassen.

§ 8.

Hvis Synsmændene forsømme de dem ifølge denne Lov paahvilende Pligter, anses de med Bøder af indtil 50 Kr.

§ 9.

Bøder i Henhold til nærværende Lov tilflyde Kommunkassen for den Rep, hvor Overtrædelsen er begaaet. Sysselmændene skal paa Mandtalsstingene nøje eftergranske, om denne Lov er bleven efterkommet, eller den er bleven overtrædt.

§ 10.

Sager, som anlægges for Overtrædelse af denne Lov, behandles som offentlige Politisager.

§ 11.

Med nærværende Lov ophæves Lov 26de Februar 1898 om Kreaturers Død af Magerhed.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 9de Februar 1900.

Ministeriet for Island, den 9de Februar 1900.

Hörring.

Ólafur Halldórsson.